

Ενότητα 4^η

Α. Κείμενο Ένα ταξίδι επιστημονικής φαντασίας

Πλέομεν ὅσον τριακοσίους σταδίους καί
 προσφερόμεθα μικρᾶ καί ἐρήμη νήσω.
 Μείναντες δέ πέντε ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ,
 τῇ ἕκτη(ἡμέρᾳ) ἐξορμῶμεν
 καί τῇ ὄγδῳ καθορῶμεν πολλούς ἀνθρώπους
 διαθέοντας ἐπί τοῦ πελάγους,
 προσεοικότας ἡμῖν ἅπαντα καί τά σώματα καί τά
 μεγέθη, πλήν μόνων τῶν ποδῶν
 ταῦτα γάρ ἔχουσιν φέλλινα
 ἀφ' οὗ δὴ, οἶμαι, καί καλοῦνται Φελλόποδες.
 Θαυμάζομεν οὖν ὀρῶντες οὐ βαπτιζομένους,
 ἀλλά ὑπερέχοντας τῶν κυμάτων
 καί ὁδοιποροῦντας ἀδεῶς.
 Οἱ δέ καί προσέρχονται καί ἀσπάζονται ἡμᾶς
 λέγουσί τε ἑλληνικῇ φωνῇ ἐπείγεσθαι
 εἰς Φελλῶ τὴν αὐτῶν πατρίδα.
 Μέχρι μὲν οὖν τινος συνοδοιποροῦσι ἡμῖν
 παραθέοντες,
 εἶτα ἀποτρεπόμενοι τῆς ὁδοῦ βαδίζουσιν
 εὐχόμενοι ἡμῖν εὐπλοῖαν.

Ταξιδεύουμε με πλοίο περίπου τριακόσια στάδια και
 αγκυροβολούμε σε ένα μικρό και έρημο νησί.
 Αφού μείναμε πέντε μέρες στο νησί
 την έκτη μέρα ξεκινάμε
 και την όγδοη (μέρα) διακρίνουμε πολλούς ανθρώπους
 να τρέχουν εδώ και εκεί στο πέλαγος,
 που έμοιαζαν μ' εμάς σε όλα και στα σώματα και στο μέγεθος
 εκτός από τα πόδια μόνο.
 γιατί αυτά τα έχουν από φέλλο
 Γι' αυτό το λόγο, νομίζω, και ονομάζονται Φελλόποδες.
 Απορούμε λοιπόν βλέποντάς τους να μη βουλιάζουν,
 αλλά να μένουν πάνω στα κύματα
 και να βαδίζουν άφοβα.
 Αυτοί και πλησιάζουν και μας χαιρετούν
 και μας λένε στα ελληνικά ότι βιάζονται να φτάσουν
 στη Φελλῶ την πατρίδα τους.
 Μέχρι, λοιπόν, ενός σημείου μας συνοδεύουν
 τρέχοντας δίπλα μας,
 έπειτα αλλάζουν δρόμο και προχωρούν
 ευχόμενοι σ' εμάς καλό ταξίδι.

Ξενοφῶν, Ἀπομνημονεύματα 2.7.6

Ερωτήσεις κατανόησης

Απαντώ με βάση το κείμενο:

1. Πόση απόσταση καλύπτουν ο Λουκιανός και οι σύντροφοί του, μέχρι να φτάσουν στο νησί;
2. Πόσες μέρες έμειναν στο νησί και πότε ξεκίνησαν;
3. Τι διακρίνουν την όγδοη μέρα;
4. Με τι μοιάζουν οι άνθρωποι που συνάντησαν, πώς ονομάζονται και γιατί;
5. Για ποιο λόγο απορούν ο Λουκιανός και οι σύντροφοί του;
6. Πώς θα χαρακτηρίζατε τη συμπεριφορά των Φελλόποδων και γιατί;

7. Να αντιστοιχίσετε :

1.έξορμῶ	α. διακρίνω
2. καθορῶ	β. απορῶ
3. διαθέω	γ. ξεκινῶ
4. θαυμάζω	δ. πλησιάζω
5.όρῶ	ε. τρέχω εδώ και εκεί
6.προσέρχομαι	στ. τρέχω δίπλα
7. παραθέω	ζ. βλέπω

8 .Να βρείτε δύο ομόρριζες λέξεις για κάθε μία από τις παρακάτω:

πλέω , όρῶ , λέγω , θαυμάζω , καλοῦμαι

9. Τι μέρη του λόγου είναι οι παρακάτω λέξεις: νήσῳ-πολλούς- τά -βαπτίζομένους -καί-έν- εἶτα- βαδίζουσιν – ταῦτα

10. Να δικαιολογήσετε τον τονισμό στις λέξεις : μείναντες , οἶμαι ,(τῆς) ὁδοῦ

Β1.ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

φώνημα= φθόγγος , ήχος φωνής

φωνητικός= αυτός που σχετίζεται με τη φωνή (φωνητικά όργανα), αυτός που συντελεί στην παραγωγή φωνής(φωνητικές χορδές), αυτός που σχετίζεται με τους φθόγγος

φωνασκία= κραυγή , δυνατή και ενοχλητική ομιλία , **ΑΝΤ**: ψίθυρος

ευφωνία= καθαρή και ευχάριστη φωνή , καλή προφορά , **ΣΥΝ**: καλλιφωνία , **ΑΝΤ**: κακοφωνία

αναφωνῶ= φωνάζω δυνατά **ΣΥΝ**: φωνασκῶ , **ΑΝΤ**: ψιθυρίζω

άφωνος= άλαλος , άναυδος(που σιωπά από κατάπληξη)

καλλίφωνος= αυτός που έχει ωραία φωνή , **ΣΥΝ**: εύφωνος

παράφωνος= ασύμφωνος, φάλτσος , **ΣΥΝ**: κακόφωνος

πολυφωνία= συνδυασμός πολλών φωνών κατά την εκτέλεση μουσικής σύνθεσης , το άκουσμα πολλών φωνών ή απόψεων για το ίδιο θέμα , **ΣΥΝ**: πλουραλισμός , **ΑΝΤ**: μονοφωνία

πολύφωνος= αυτός που εκπέμπει πολλούς και διαφορετικούς ήχους

γραμμόφωνο= παλιά συσκευή αναπαραγωγής ήχων **ΣΥΝ**: φωνογράφος

φωνοληψία= λήψη και επεξεργασία ήχων με ηλεκτροακουστικά μέσα **ΣΥΝ**: ηχοληψία

φωνολογία= επιστήμη που μελετά τη λειτουργία των φθόγγων μιας γλώσσας.

(ΣΥΝ= συνώνυμο , ΑΝΤ= αντώνυμο)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ**1.Αντιστοιχίστε τις λέξεις:**

Α	Β
1.Φώνημα	α. γραμμόφωνο
2.Φωνασκία	β. φθόγγος
3.Πολυφωνία	γ. απευθύνω δημόσια χαιρετισμό
4.Αναφωνώ	δ. καλή προφορά
5.Ευφωνία	ε. δυνατή ,ενοχλητική ομιλία
6.Φωνόγραφος	στ. πλουραλισμός
7.Προσφωνώ	ζ. κραυγάζω

2.Να σχηματίσετε προτάσεις με τις λέξεις:

πολυφωνία , φωνασκία , αφωνία , φωνητικός , παράφωνος

3.Να συμπληρωθούν τα κενά:

- Ο παλιός έπαιζε αγαπημένες μελωδίες .
- Τα.....ε και ο είναι βραχύχρονα.
- Ο γιατρός συνέστησε πλήρη ,για να ξεκουραστούν οιτου χορδές.
- Ο Πέτρος είναι πολύ
-με το συνεργάτη μου σε πολλά θέματα.
- Στα σύμφωνα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας συμβαίνουν διάφορα πάθη χάριν.....

(ευφωνία, αφωνία ,φωνακλάς , διαφωνώ , φωνήεν , φωνητικός , φωνόγραφος)

4.Τί σημαίνουν οι εκφράσεις;

Φωνή βοώντος εν τη ερήμω

Φωνή λαού , οργή θεού

Κατά φωνή και ο γάιδαρος

Β2. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ**ΑΣΚΗΣΗ**

1.Να κατατάξετε τα παρακάτω ουσιαστικά στην κατηγορία που ανήκουν ανάλογα με την κατάληξη

πινάκιον , έλαιών , χιτωνίσκος, άνθρωπάριον , λογύδριον , άχυρών , Θησεϊον , σαρκίον, όρνιθών , ίππάριον ,πλαταμών , πυργίσκος

1. Να γράψετε τις πλάγιες πτώσεις ενικού και πληθυντικού των παρακάτω ουσιαστικών:

ὁ ταῦρος , ἡ συνεργός , τό δικαστήριον

2. Να μεταφέρετε τα ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού :

τῷ ποταμῷ

τήν ἔλαφον

τοῦ καρποῦ

τούς ἀγρούς

τοῖς μύθοις

τά ἀκόντια

τοῖς συμμάχοις

ᾧ φρουρέ

τῶν κατηγορῶν

οἱ πολέμιοι

3. Να αντιστοιχίσετε τα ουσιαστικά της στήλης Α' με τη γραμματική αναγνώριση της στήλης Β'

A'	B'
Τούς πολεμίους	γενική πληθυντικού
Τῷ διδασκάλῳ	ονομασ.πληθυντικού
Οἱ Ἀθηναῖοι	ονομασ. Ενικού
Τῶν προγόνων	αιτιατ.πληθυντ.
Τό πρόβατον	δοτ.ενικού

4. Να τονίσετε τα ουσιαστικά και το άρθρο

των κηπων , τοις οἰκοις ,την ψηφον , αἱ νησοι ,του πονου,τη ἀμπελω,τῷ οὐρανῳ,

οἱ ἄγροι , τους ἔμπορους, τοις ναυκληροισ ,τους καπηλους , τοις αἰγιαλοισ

5. Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ουσιαστικά στην κατάλληλη πτώση:

1. Οἱοὐ φυλάττουσί τούς.....τῶν(ὁ πολέμιος , ὁ ὄρκος, ὁ θεός)
2. Ὁ.....ἀποπέμπει τῷ(ὁ Κῦρος , ὁ δασμός (αιτ.πληθυντικου) , ὁ ἀδελφός)
3. Ἐνταῦθα εἰσίνμεγάλοι πλήρεις ἀγρίων(ὁ παράδεισος (ὀνομαστική πληθυντικῶν), τό θηρίον (γενική πληθυντικῶν))
4. Οἱοὐκ εἰσίν ὑμῖν(ὁ θεός , σύμμαχος(ονομαστική πληθυντικῶν))
5. Οἱτῷ ἀγνώστῳπιστεύουσιν.(ὁ Ἀθηναῖος , ὁ θεός)

6. Ὁτήνέν τῇ..... εὐρίσκει(ὁ κυνηγός, ἡ ἔλαφος, ἡ ἄμπελος)
7. Τῶν τάλέγει .Ἡμεῖς τούςθεραπεύομεν καί φρουροί τοῦ πατρικοῦἐσμέν(ὁ γεωργός , τό τέκνον , ὁ ἀγρός , ὁ οἶκος)
8. Οἱτούς ἐν τοῖςθεραπεύουσι καί πολλάαὐτοῖς θύουσιν.(ὁ ἄνθρωπος , ὁ θεός , ὁ ναός , τό πρόβατον(ονομαστική πληθυντικου))
9. Οἱτῶνπολλάκις μάταιοι εἰσίν. Οἱ γάροὐ φέρουσιν(ὁ πόνος , ὁ γεωργός , ὁ ἀγρός , ὁ καρπός (αἰτιατική ἐνικοῦ))
10. Οἱτά ἀρπάζουσιν. Διό οἱτούςδιώκουσιν.(ὁ λύκος , τό πρόβατον, ὁ γεωργός , ὁ λύκος)

6.Να κυκλώσετε τις προσωπικές αντωνυμίες και να τις μεταφέρετε στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού

- Σύ γυμνάζῃ , ἐγὼ δέ λούομαι ἐν τῷ ποταμῷ.
- Παρέχω σοί χρῆμα ἄφθονον
- Οἱ στρατηγοί ἡμᾶς πρὸς ὑμᾶς ἔπεμπον
- Νομίζω ὑμᾶς ἐμοί εἶναι καί φίλους καί συμμάχους
- Πάτερ ἡμῶν , ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς
- Δός ἡμῖν σήμερον τόν ἄρτον τόν ἐπιούσιον

7.Να αντιστοιχίστε τις αντωνυμίες της στήλης Α με τη γραμματική αναγνώριση της στήλης Β

A	B
1.ἐμέ	α. δοτ.πληθ, β προσώπου
2.ἡμῖν	β. αιτιατ.ενικού , α προσώπου
3.ὑμῖν	γ. γεν.ενικού β προσώπου
4.ἐμοῦ	δ. δοτ.ενικού, α προσώπου
5.σοῦ	ε. δοτ.πληθ.,α προσώπου
6.ἐμοί	στ. δοτ.ενικού β προσώπου
7.σοί	ζ. γεν.ενικού α προσώπου

ΤΙ ΜΑΘΑΜΕ ΣΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΥΤΗ:

- λέξεις παράγωγες και σύνθετες της λέξης ἡ φωνή
- παραγωγή ουσιαστικών από ουσιαστικά
- Β κλίση ουσιαστικών
- Προσωπικές αντωνυμίες α και β προσώπου